

Sebők Richárd

Az 1722–1792 közötti országgyűléseken részt vevő és részt nem vevő ítélőmesterek prozopográfiai elemzése*

Az elmúlt bő egy évtizedben ismét a magyar parlamentarizmus története felé fordult a kutatók érdeklődése.¹ Ha figyelmünket a 18. századi eredményekre összpontosítjuk, akkor elmondható, hogy a századra vonatkozó feltáró munkáknak nagy lendületet adott Szijártó M. István alapkutatásokra épülő diétamonográfiájának a megjelenése² és a korábban a személye köré szerveződött Diaeta Kutatócsoport felállítása, amely 2004 és 2011 között működött.³ A 18. századdal foglalkozó kutatók elsősorban a jómódú vármegyei birtokos köznemesi réteg vizsgálatával kívánták megragadni a vármegye mint politikai szocializációs színtér működésének a jelenségeit, valamint a vármegye és az országgyűlés viszonyát, egymásra gyakorolt hatását. Az előbbiekből következik, hogy munkáikban a vármegyék diétai követeinek és követküldési gyakorlatának az elemzése került előtérbe, és ezáltal a 18. század folyamán politikailag egyre aktívabbá váló, a rendi érdekeket egyre árnyaltabban artikuláló diétai alsótábla egyes szereplőire vagy csoportjaira helyeződött a hangsúly. A kutatás azonban eddig viszonylag kevés figyelmet szentelt az alsótábla mintegy „tisztkaraként” funkcionáló Királyi Táblának, holott tagjai az országgyűlések alkalmával rendkívül fontos szerepet játszottak a két tábla közötti együttműködés biztosításában (például a sérelmek, a kívánatok és más feliratok megszerkesztésében) és a diéták egyéb írásbeli adminisztrációjában. A diéták idején fennálló Királyi Tábla személyzete szinte teljesen megegyezett a vegyes bírósági fórumként működő, a Királyi Kúria alsóbb táblájának számító Királyi Tábla személyzetével. Előbbi a diéták alkalmával kiegészült a báni ítélőmesterrel és a horvát követekkel, míg utóbbi két királyi táblai bárója a felsőtáblán, két királyi táblai prelátusa pedig a klerus képviselői között kapott helyet. A Királyi Tábla elnöke a személynök volt, akit akadályoztatása esetén az országgyűléseken az őt rangban követő második személy, az alnádor helyettesíthetett. Ugyancsak a Királyi Tábla tagja volt az alországbíró, a nádori ítélőmester, az országbírói ítélőmester, a két személynöki ítélőmester, a négy királyi táblai köznemes ülnök, valamint a két érseki ülnök is.⁴

* A tanulmány az NKFIH K 116 166 számú pályázatának támogatásával készült (*A magyar rendiség politikai kultúrája, 1526–1848*; vezető kutató: H. Németh István).

¹ Legújabbán Dobszay et al. (szerk.) 2013; összefoglalóan Soltész (összeáll.) 2016.

² Szijártó 2005.

³ Diaeta Adatbázis.

⁴ Szijártó 2005: 50, 158–163.

Iványi Emma Esterházy Pál nádor közigazgatási tevékenységét feltáró monográfiájában részletesen kitér a nádor és ítélőmestere viszonyára. Szerinte a 17–18. század fordulóján a nádori hivatalnokok – köztük az ítélőmesterek – a jómódú birtokos köznemesség tagjai közül kerültek ki, sokan szolgálataik idején többször is adományban részesültek, így gyarapítva saját magánvagyonukat. Anyagi helyzetükre nézve fontos, és a korszak általános viszonyaitól eltérő jelenség volt, hogy jelentősebb készpénzzel rendelkeztek, amelyet kamatra kölcsön is adtak. Iványi azt feltételezi, hogy az ítélőmesterek a középiskolai vagy akadémiai tanulmányaik után a gyakorlatban sajátították el a munkájukhoz szükséges jogi szakismereteket. Ezt a feltevést erősíti meg szerinte az, hogy többségük hosszabb időt töltött el vármegyei és városi hivatalokban, vagy ügyvédi praxist vitt.⁵ Bónis György kutatásaiból ugyanakkor azt is tudjuk, hogy az ítélőmesterek bíraskodási tevékenysége sokszor hagyott kívánnivalót maga után, gyakoriak voltak a megvesztegetések és az egyéb visszaélések. III. Károly (1711–1740) bírósági reformja, az ítélőmesteri vándorbíróságok megszüntetése, helyettük kerületi táblák felállítása mind-mind a magyar igazságszolgáltatás minőségi javítását célozták.⁶ Szijártó M. István pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy a Királyi Tábla tagjai egyéni érdekeik miatt egyrészt a korona kezét keresték, másrészt azonban származásuk, társadalmi hátterük és képzettségük révén több szállal kötődtek a jómódú birtokos köznemességhez is. Utóbbi főként akkor vált hangsúlyossá, amikor egyéni egzisztenciális sérelmek érték őket.⁷

Iványi az alnádorok és az ítélőmesterek esetében a familiáris kifejezés írásos nyomait nem találta a 18. század elején keletkezett forrásokban. Az ítélőmestereket az igazságszolgáltatás állandó szakalkalmazottainak tekintette, melynek bizonyítékát abban látta, hogy „hivatali főnökük halála vagy távozása esetén is vagy átvette őket az utód, vagy hasonló jellegű alkalmazást kaptak, esetleg előléptek”.⁸ Szijártó a 18. századra vonatkozóan úgy gondolja, hogy felsőbüki Nagy István ítélőmester hivatali pályája – az egymást követő személynöki, országbírói, majd nádori ítélőmesteri pozíciója – egyértelműen cáfolja (a korábban, a hivatal kialakulása idején minden bizonnyal fennálló) „familiáris viszony” továbbélését, mivel „ezek a protonotáriusi megbízatások ekkor már csak egy hierarchia lépcsőfokai voltak; s nem kötődtek közvetlenül valamely patrónushoz”.⁹ A század közepéről példaként említi, hogy 1751-ben az alnádort és a nádori ítélőmestert nádor híján a királynő erősítette meg, majd a megválasztását követő napon az új nádor mindkét személyt beiktatta a hivatalába. Szijártó ezt a familiaritás formai elismerésének, de még inkább a professzionális bürokrácia elvei első megjelenésének tekinti.¹⁰ A vizsgált korszak végét illetően Varga Endre fogalmazott

⁵ Iványi 1991: 319. A 18. századi köznemes bírák iskolázottságára: Sebők 2016: 950–952.

⁶ Bónis 1935: 39–43.

⁷ Szijártó 2005: 163–166.

⁸ Iványi 1991: 318.

⁹ Szijártó 2005: 160.

¹⁰ Szijártó 2005: 160.

meg a fentiekkel azonos állításokat az ítélmesterekről. Szerinte a protonotáriusok hivatalának korábbi familiáris jellegét bizonyítja az, hogy egészen 1848-ig a nagybírák kezében maradt az ítélmesteri állások betöltésének a joga. A nádor (helytartó) vagy országbíró nevezte ki az ítélmestert, ő adta ki a kinevezést tanúsító okmányt, az újdonsült hivatalnok öelötte tette le az esküt, majd ő kérte meg a Királyi Táblát arra, hogy helyetteseként fogadja a tagjai közé. A nagybíró halála esetén pedig az uralkodó ideiglenesen megerősítette hivatalában az ítélmestert, akit aztán általában az új nádor vagy országbíró is megtartott.¹¹

Az ítélmesterekre bírói hivataluk mellett az országgyűlések idején egyéb fontos feladatok is hárultak. Az alsótábla tevékenységének írásbeli dokumentációján túl a királyi akarat közvetítőiként is felléptek. Grünwald Béla ezzel kapcsolatban így fogalmaz:

„Az udvarnak e hatalmas szövetségeseken [a főrendeken – S. R.] kívül rendelkezésre állottak az ország fő tisztviselői az alsó táblán, a királyi személynök, az ítélmesterek. Ezek szerkesztik az országgyűlés naplóit, felterjesztéseit és javaslatait s rendes szerepük, melyért fényes jutalmakban részesülnek, a naplókban az ellenzéki álláspont érveinek gyengítése vagy mellőzése, a felterjesztésekből az udvarra nézve kellemetlen felfogás vagy a kérdések lényegének kihagyása, a javaslatok meghamisítása, lényeges dolgok kifelejtésével, vagy a javaslat lényegét meghíúsító záradékok becsúsztatásával.”¹²

Szijártó M. István úgy véli, hogy a Királyi Tábla bírói állása kiváló ugródeszka lehetett azon köznemesek számára, akik kiemelkedő jogi szaktudásukkal vagyont és főnemesi rangot akartak szerezni maguknak. Jó alkalmként kínálkozott erre egy-egy országgyűlés, ahol mind a rátermettségüket, mind pedig az uralkodó iránti lojalitásukat bizonyíthatták.¹³

A fentiekben ismertetett szakirodalmi álláspontok alapján az rajzolódik ki, hogy a korszak diétáit az ítélmesterek szempontjából olyan eseményeknek tekinthetjük, amelyek az egyes személyek hivatali pályafutását nagyban előmozdíthatták. Ezért tanulmányomban a továbbiakban azt a kérdést vizsgálom, hogy igaz-e az az állítás, miszerint az adott 18. századi országgyűléseken részt vevő ítélmesterek magasabb hivatali állásokat töltöttek be és impozánsabb karriert futottak be azokhoz az ítélmesterekhez képest, akiknek egyetlen diétán sem volt alkalmuk bizonyítani képességeiket és udvarhűségüket.

Vizsgálatom módszere alapvetően prozopográfiai jellegű.¹⁴ A kutatás során górcső alá vettem az 1722 és 1792 közötti időszakban tevékenykedő ítélmesterek csoportját, amelyet aszerint osztottam két, hozzávetőleg azonos nagyságú alcsoportra, hogy közülük kik vettek részt országgyűlésen az adott periódusban,

¹¹ Varga 1974: 160–161.

¹² Grünwald 2001: 259.

¹³ Szijártó 2005: 163.

¹⁴ Összefoglalóan: Pálmány 2013; Kövér 2014.

és kik nem. A fókuszban az egyes személyek hivatali pályája állt, melyen belül az ítélőmesteri állásoknak kitüntetett jeleget tulajdonítottam. Ehhez igazodva különböztettem meg az ítélőmesteri pozíció viselése előtt és után betöltött tisztségeket. Az ítélőmesteri állást követő karriert két szempontból elemeztem annak érdekében, hogy minél árnyaltabb képet kaphassunk. Hangsúlyosan kezeltem az ítélőmesteri pozícióból közvetlenül betöltött hivatalokat, valamint az ítélőmesteri státusz utáni legmagasabb állás kérdését. A céloom alapvetően kettős volt: egyrészt a két alcsoport kollektív életrajzát szándékoztam elkészíteni, hogy társadalomtörténeti következtetéseket tudjak levonni, másrészt pedig magának a diétának az „ugródeszka”-szerepét kívántam megragadni. Az elemzés 1722-es kiindulópontja eltér a 18. századi országgyűlések konszenzusos, 1708-as kezdő-évtől. Ennek alapvető oka az, hogy a megreformált bírósági szervezet keretein belül és azonos struktúrában működő személyeket kívántam bevonni a vizsgálatba, akikre a korábbi háborús viszonyok és kényszermegoldások talán már nem voltak akkora hatással.

Az ítélőmesteri alcsoportok elemzéséhez szükséges, az egyes személyek hivatali életpályáját adattárszerűen feltüntető mellékletek elkészítéséhez levéltári és könyvészeti forrásokat egyaránt használtam. Az országgyűléseken részt vevő ítélőmesterek alcsoportjának összeállításában az egyes diétákon készített, úgynevezett „megjelentek névsora” és a Diaeta Kutatócsoport Adatbázisa volt segítségemre,¹⁵ a diétákon részt nem vevő ítélőmesterek esetében pedig a korszak tisztai címtárral bővített kalendáriumai.¹⁶

AZ ORSZÁGGYŰLÉSEKEN RÉSZT VEVŐ ÍTÉLMESTEREKRŐL

Először tekintsük át azoknak az ítélőmestereknek a hivatali pályafutását, akik részt vettek az elemzésbe bevont 18. századi országgyűléseken (erre vonatkozóan lásd Melléklet 1. táblázat). Az ebbe a csoportba tartozó huszonhárom diétai ítélőmesterből öt személy (Dubniczky András, Kapy Gábor, Nedeczky Imre, Németh János és Pongrácz András) esetében semmilyen adat nem áll a rendelkezésünkre arról, hogy hol és milyen állást viseltek az ítélőmesterség előtti időszakban. A fennmaradó bírók közül tízen szorosán kötődtek a vármegyei rendszerhez, ugyanis – a jelenleg feltárt adatok szerint – az ítélőmesterek valamivel több mint fele a vármegye központi és vezető tisztségeiben szerezte meg jogi és közigazgatási tapasztalatait. Legtöbben (hatan) a vármegyei (fő)jegyzői hivatalt viselték, ezt követi az alispáni hivatal (amelyet összesen öten bírtak), majd végül a sort a városi és a vármegyei ügyészi állás zárja (egy-egy fővel). Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy egy-egy személy az ítélőmesteri állása előtt akár több hiva-

¹⁵ Diaeta Adatbázis.

¹⁶ A Királyi Kúria archontológiájának egy korábbi változata megjelent: Sebők 2012: 37–50. A tisztai címtárak forrásértékére: Sebők 2016: 947–948.

talt is viselhetett nemcsak egymás után, hanem egy időben is.¹⁷ Az alcsoportot tovább vizsgálva az is kiderül, hogy a szűkebben vett bírósági szervezet alsóbb fokú fórumai (kerületi táblák) ebben az időszakban nem tartoztak azok közé az intézmények közé, amelyekről tömeges átjárás és előlépés lett volna a Királyi Táblára. Csupán három személyről vált ismertté, hogy a kerületi tábláknál szolgált: Péchy Gábor és Kornis József a Tiszán Innen Kerületi Tábla, míg Majláth György a Dunán Innen Kerületi Tábla alkalmazásában állt.

Áttérve a diétai ítélőmesterek ítélőmesteri állásainak alaposabb értelmezésére, megállapítható, hogy a huszonhárom személyből összesen négyen járták végig az ítélőmesteri hierarchia (a személynöki, majd az országbírói, végül a nádori) összes lépcsőfokát. Úgy tűnik tehát, hogy ez a jelenség a korszakban nem volt általános. Hatan tevékenykedtek két különböző ítélőmesteri állásban, háromszor a személynöki-nádori, kétszer pedig az országbírói-nádori ítélőmesteri kombináció fordult elő. A két országbírói-nádori ítélőmesteri előlépés közül az egyik elég egyértelmű esetnek tűnik, ekkor ugyanis az országos nagybíró emelkedésével együtt emelkedett annak ítélőmestere is. Gróf Pálffy János országbíró 1741. évi nádorrá választásával ítélőmesterének, Péchy Zsigmondnak szintén lehetősége nyílt feljebb lépni a hierarchiában. Gyaníthatóan Pálffy elégedett lehetett ítélőmestere korábbi tevékenységével, aki nádorrá választása előtt közel egy évtizedig szolgálta őt, hiszen vitte őt magával az új hivatalába. Pálffy az 1740-es évek közepén még alnádorává is megtette Péchyt, aki ezt a hivatalát haláláig viselte.¹⁸ A fennmaradó tizenhárom bíró egy-egy ítélőmesteri állást töltött be, kilencen személynöki, egy személy országbírói, míg hárman nádori protonotáriusok voltak. Ebben az esetben könnyen magyarázható a személynöki ítélőmesterek kétszeres többsége azzal, hogy a személynök mellett két ítélőmester szolgált, szemben az egy országbírói és az egy nádori ítélőmesterrel.

Az országgyűléseken részt vevő ítélőmesterek közül három személy (Bacs-kády József, Dubniczky András és Nedeczky Imre) vonatkozásában nem ismerünk adatot annak kapcsán, hogy ítélőmesteri állásuk után milyen más pozícióban folytathatták hivatali pályafutásukat. A fennmaradó húsz ítélőmesterből tizenhárman a bírósági szervezet egyéb hivatalait nyerték el, rögtön az ítélőmesteri állásukat követően. Öten alnádorok/alhelytartók, négyen a Hétszemélyes Tábla köznemes ülnökei, hárman alországbírók lettek, míg egy bíró, Zichy Ádám, a Dunántúli Kerületi Tábla elnöki székét foglalhatta el. Amennyiben a királyi jogügyigazgató speciális hivatalát – amelynek betöltője hivatalosan a Kamara köznemes tanácsosa és a „korona ügyésze” volt, ugyanakkor a Királyi Táblán is részt vehetett az üléseken¹⁹ – szintén bírói pozíciónak számoljuk, akkor a húsz ítélőmesterből tizenhatan továbbra is a bírói pályán maradtak, és egy-

¹⁷ Példaként említhetem Zichy Ádámot, aki 1718 és 1725 között Fejér vármegye jegyzője, majd 1723-ban Bács megye alispánja volt, őt a jegyzői és alispáni hivatal viselők közé is beleszámoltam.

¹⁸ Fallenbüchl 1988: 71–72.

¹⁹ Varga 1974: 166.

úttal magasabb presztízsű állásba kerültek. Fontos megjegyezni, hogy a tizenhat főből nyolcan (négy hétszemélyes táblai köznemes ülnök, három alnádor és egy alországbíró) életük végéig viselték az új hivatalukkal járó terheket. A fentiekből az is következik, hogy a továbblépők csupán ötöde került át más dikasztérium alkalmazásába (hármán a Kancelláriához, egy személy pedig a Helytartótanácsához köznemes tanácsosnak). Az országgyűlési ítélmesterek alcsoportjában tizenegy személy viselt egynél több állást az ítélmesterséget követően. Az általuk betöltött legmagasabb hivatalokat áttekintve (amelyeket már nem közvetlenül az ítélmesteri állás után foglaltak el) elmondható, hogy öten a Hétszemélyes Táblára kerültek (négyen köznemes ülnöknek, illetve egyedül Zichy Ádám főnemes ülnöknek, aki 1732-ben bárói rangot nyert). Majláth György és Atzél István személynök lett, míg medgyesi Somogyi János alkancellár. Példaként hozható Majláth György esete, aki pályája kezdetén Hont vármegyében néhány hónapig tiszteletbeli esküdti feladatokat látott el, majd 1781-től 1784-ig az óbudai kincstári uradalomban, utána pedig 1784–1786 között a Királyi Jogügyigazgatóságon vállalt ügyészi megbízatást. 1786-ban lett a Dunán Innen Kerületi Tábla ülnöke, még ugyanabban az évben a Királyi Tábla köznemes ülnökévé nevezték ki. 1792-től személynöki, 1795-től pedig nádori ítélmesterként tevékenykedett. 1798-ban visszatért a Jogügyigazgatósághoz, de ekkor már hivatalvezető jogügyigazgatónak, mely állását 1805-ig töltötte be. Végül néhány év kamarai és kancelláriai tanácsosság után a Királyi Tábla elnöki, azaz személynöki székét foglalhatta el, egészen 1821-ben bekövetkezett haláláig.

AZ ORSZÁGGYŰLÉSEKEN RÉSZT NEM VEVŐ ÍTÉLMESTEREKRŐL

A továbbiakban azoknak az ítélmestereknek a csoportját elemezzük, akik ítélmesterként nem vettek részt a vizsgált időszak diétáin (erre vonatkozóan lásd Melléklet 2. táblázat). Ezt az alcsoportot tizenkilenc fő alkotja, akik közül két személy (Almásy János és Bezerédj Ignác) pályakezdő állásairól nem rendelkezünk adatokkal. A fennmaradó tizenhét bíróból tizenegyen kezdték működésüket vármegyei hivatalban. Ezekben az esetekben is többségben voltak a jegyzői feladatokat ellátó személyek (nyolc fő), azonban náluk jobban tetten érhető a vármegye vezető tisztségeit érintő vármegyei karrier is. Öten a vármegyei főjegyzői székéből az alispáni állásig jutottak (Nedeczky András, Niczky György, Pletrik László, Sággy Mihály és Szent-Iványi Ferenc), és közülük hárman (Pletrik, Sággy és Szent-Iványi) a főjegyzőségtől a másodalispánságon át jutottak el a ranglétra első alispáni fokára. Négy személy kezdeti pályája köthető a kamarai szervezet valamely hivatalához, Ürményi József és Kelcz József királyi ügyészként szolgáltak, Barinay Ferenc az óbudai kamarai uradalom ügyészi állását viselte, míg Niczky Kristóf kamarai titkár és tanácsos volt az ítélmesteri munkáját megelőzően. Subich Ferenc és Beöthy Imre a Helytartótanács titkári állásában szerezte szakmai tapasztalatait, további két fő (Brunszzik József és Vajay László)

pedig a Kancellária alsóbb pozícióiban kezdte meg pályafutását. Arra ugyancsak találunk példákat, hogy valakit a bírósági szervezeten belülről neveztek ki ítélőmesterré, Svetics Jakab a Dunántúli Kerületi Tábla, míg Nedeczky András és Beöthy Imre korábban a Királyi Tábla ülnökei voltak: előbbi királyi, utóbbi pedig érseki.

A „nem diétai ítélőmesterek” ítélőmesteri állásairól az mondható el, hogy az országgyűléseken részt vevő társaik alcsoportjához képest komoly különbség rajzolódik ki. A tizenkilenc személy közül ugyanis egyedül Beöthy Imre esetében lehet kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a személynöki ítélőmesteri állásból helytartói ítélőmesterré lépett elő. Gyaníthatóan ugyanezt tette az 1730-as évek közepén Almásy János is, de ezt még további kutatásokkal kell pontosítani és tisztázni. Azonban még így is megállapítható, hogy Beöthy egyértelmű és Almásy bizonytalan esetén kívül, ebben az alcsoportban az ítélőmesterek ítélőmesteri hierarchián belüli mozgására nincsen más adat. A nádori/helytartói és országbírói ítélőmesterek aránya kiegyenlített, a személynöki ítélőmestereké pedig közel kétszeres.

A diétákon részt nem vevő ítélőmesterek ítélőmesterségüket közvetlenül követő állásáról az mondható el, hogy, Barinay Ferencet kivéve – aki még ítélőmesteri működése alatt elhunyt –, mind a tizennyolcan továbbléptek. Közel kétharmaduk a bírósági szervezet keretein belül maradt, hatan ugyanis a Hétszemélyes Tábla köznemes ülnökei lettek, ráadásul Beöthy Imre és Ürményi Bernát ezzel párhuzamosan később az altárnokmesteri feladatokat is ellátta. Hárman (Niczky György, Subich Ferenc és Svetics Jakab) jogügyszagatóként folytatták pályájukat. Niczky György Somogy vármegye főjegyzőjeként kezdte hivatali pályafutását 1716-ban, ám ezzel szinte egy időben Zala vármegye alispáni feladatait is rábízták, és mindkét tisztségét az 1735. évi ítélőmesteri kinevezéséig viselte. Rövid ítélőmesteri kitérője után a királyi jogügyszagató bizalmi állását nyerte el, majd a Hétszemélyes Tábla köznemes bírójaként fejezte be munkásságát. Niczky Györgynek Svastics Júliától egy lány- és egy fiúgyermek születte. Lánya, Niczky Anna Fekete György későbbi országbíró felesége lett, míg fia, Niczky Kristóf ítélőmester és ugyancsak országbíró volt.²⁰ Azonban Niczky György a fia helyett inkább a veje karrierjét támogatta, így talán azt is lehetne mondani, hogy míg Fekete György Niczky György vagyoni és kapcsolati tőkájének a segítségével, addig Niczky Kristóf annak ellenére lett országbíró.²¹

A diétákon részt nem vevő ítélőmesterek ítélőmesteri állás után betöltött pozícióinak ismertetését folytatva azt láthatjuk, hogy Dobay Zsigmond a Tiszán Innei Kerületi Tábla elnöki székére cserélte ítélőmesteri megbízatását, míg Vajay László – az eddig ismert adatok szerint – a 18. század folyamán egyedülként személynöki ítélőmesteri állásából a Királyi Tábla érseki ülnöki pozíciójába lépett tovább. Vajay kancelláriai segédhivatalnokként kezdte pályáját az 1720-as

²⁰ Nagy 1857–1868: VIII. 151.

²¹ Morvay 1903: 11.

évek elején, azonban 1740. december 1-jén testvérével, Istvánnal és örökbefogadott unokatestvérével, Malonyay Jánossal együtt bárói címet nyert.²² 1745-től Pozsega vármegye adminisztrátora, majd 1748-tól Torontál vármegye főispánja lett. Karrierjében mindenképpen jelentősége volt annak a ténynek, hogy báró Száraz György korábbi személynök özvegyét, Daróczy Katalint vette feleségül, és ezzel a Száraz árvák mostohaapjaként felügyelte birtokaikat. Emellett nevelt lánya, Száraz Júlia Rudnyánszky József királyi táblai úlnokkal, majd hétszemélyes táblai főnemesi úlnokkal kötött házasságot, aki az akkori személynök, Grassalkovich Antal pártfogoltja volt.²³

Amennyiben ezen a ponton a legmagasabb elért hivatalokat is bevonjuk az elemzésbe, akkor kiderül, hogy a három jogügyszegítő tisztségbe előlépett ítélőmester közül Niczky György a Hétszemélyes Tábla köznemes úlnókeként fejezte be pályafutását, Subich Ferenc a Helytartótanács köznemes tanácsosa lett, míg Szvetics Jakab (személynökként) a Királyi Tábla elnöki székébe ülhetett. Semsey András is betöltötte a személynöki állást, bár esetében a kamaralnöki és az alkancellári méltóság elnyerése számíthat a legmagasabb megszerzett hivatalnak. Abból a hat ítélőmesterből, akik kancelláriai tanácsosok lettek, négyen (Brunszvik József, Niczky Kristóf, Szent-Iványi Ferenc és Ürményi József) egészen impozáns és a rendiség keretein belül felülmúlhatatlan karriert futottak be, azaz elérték mindazt, amit jómódú birtokos köznemes családból indulva elérhettek. Brunszvik József apja egyike volt azon ítélőmestereknek, akik végigjárták az ítélőmesteri hierarchiát, majd kancelláriai tanácsosi pozíciót kapott, végül 1775-ben elsőszülötti jogon örökíthető grófi címet szerzett. Brunszvik I. Antal ítélőmester és Adelffy Anna házasságából született II. Antal és József.²⁴ Utóbbi hivatali pályáját a Kancellária segédhivatalában kezdte 1775. május 12-én fogalmazóként, majd ugyanott iktató és titkár lett. 1782-ben a Királyi Táblára került országbírói ítélőmesteri beosztásban. 1784-ben visszament a Kancelláriára köznemes tanácsosnak. II. József bírósági reformját követően a Hétszemélyes Tábla első tanácsosa lett. Az 1790-es évek közepén Csongrád, majd 1806-ban Nógrád vármegye főispánjává nevezték ki. 1802-től 1825-ig tárnokmester, 1825-től pedig két évvel később bekövetkezett haláláig országbíró volt. Az apjánál és testvérénél is magasabb hivatalokat elnyerő József 1790 novemberében külön rangemelő diplomában szerezte meg grófi címét.²⁵ Szent-Iványi Ferenc a jómódú birtokos köznemesekre jellemző hivatali pályával indult Nógrád vármegyében, ahol a tiszteletbeli aljegyzői állás után a megye főjegyzője, majd másodalispánja, végül pedig első alispánja lett. Innen a Királyi Táblán folytatta karrierjét, közel egy évtizedig a személynöki ítélőmesteri feladatokat látta el. II. József idején, 1785-ben az akkor már kancelláriai köznemes tanácsos Sáros vármegye főispánja lett. 1797-től tárnokmester, 1802-től nyugalmazásáig pedig országbíró volt.

²² Fekete Nagy 1929: 46; MNL OL A57 1740–1744: 29.

²³ Szluha 2005: 386; Fekete Nagy 1933: 20–24; Sebők 2016: 954.

²⁴ Nagy 1857–1868: I. 242.

²⁵ Szijártó 2016: 177.

AZ ORSZÁGGYŰLÉS MINT UGRÓDESZKA?

Végezetül idézzük fel a bevezetőben megfogalmazott hipotézist, miszerint azok az ítélmesterek, akiknek lehetőségük volt szakmai hozzáértésüket, rátermettségüket és az uralkodó iránti lojalitásukat az 1722 és 1792 közötti országgyűléseken bizonyítani, magasabb hivatalokat érthettek el és fényesebb karriert futhattak be, mint azok a társaik, akiknek a diétai részvétel ítélmesterei pozícióban nem adott meg. Úgy gondolom, hogy a fentiekben egyértelműen sikerült bizonyítani, hogy a „diétai ítélmesterek” alacsonyabb hivatalokat és kevésbé csillogó karriert tudhattak magukénak, mint az országgyűléseken ítélmesterként meg nem jelent társaik, megdöntve ezzel a szakirodalom azon álláspontját, mely szerint az országgyűlés ugródeszkeként szolgált volna magasabb hivatalok felé. Ugyanakkor fel kell hívnunk a figyelmet néhány megszorításra. Az „országgyűlés mint ugródeszka” vélekedés cáfolata csak az 1722–1792 közötti diéták ítélmestereire érvényes, és egyáltalán nem jelenti azt, hogy egyéb hivatali csoportokra (például a vármegyei követekre vagy a távollévók követeire) is igaz lenne. Továbbá azt is látnunk kell, hogy a négy országbíró karrierje nemcsak az ítélmesterek között, hanem a korszak legtöbb hivatalnokához mérten is kimagaslónak számított. Ha egy gondolatkísérlet erejéig eljátszunk azzal a lehetőséggel, hogy a négy nagyot önkényesen kiemeljük a vizsgálatból, és pusztán a többiek által bejárt hivatali pályáiveket vesszük számításba, akkor sokkal homogénebb kép rajzolódik ki előttünk. Azonban még így sem állíthatjuk, hogy az országgyűlési ítélmesterek bármivel is sikeresebbek lettek volna azoknál az ítélmestereknél, akik nem vettek részt a korszak diétáin.

Visszatérve a két teljes ítélmesterei alcsoport vizsgálatára, feltűnik még néhány érdekes részlet. Mindkét alcsoport tagjainak hozzávetőleg a fele a vármegyénél kezdte a pályáját, szinte kivétel nélkül központi és vezető pozíciókban. A fennmaradó személyek esetében, akik nem a vármegyénél indultak, némi eltérés mutatható ki. A diétai résztvevőknél nyolcból hatan az igazságszolgáltatásban helyezkedtek el, mellettük egyedül Brunszvik I. Antal kezdett a Helytartótanács titkári állásában. Ezzel szemben a nem országgyűlési ítélmestereknél ketten is megfordultak a Helytartótanács titkári munkakörében (Beöthy Imre és Subic Ferenc), ketten a Kancelláriánál alsóbb hivatalokban (Brunszvik József és Vajay László), illetve Niczky Kristóf a Kamara titkára volt. Ezen a ponton emlékeztetnék arra, hogy a diétai ítélmesterek közel fele legalább két ítélmesterei állást töltött be, közülük négyen a teljes, háromállomásos hierarchiát végigjárva, ugyanakkor a nem részt vevők esetében legfeljebb ketten lettek személynői ítélmesterből helytartóiak. További érdekesség, hogy a diétaiaknál (a hűsz ismert előrelépésből) nyolcan továbbra is valamely országos nagybíró szolgálatában maradtak: hárman alországbíróként, öten pedig alnádorként/alhelytartóként. Közülük három alnádor és egy alszolgabíró ezt a hivatalt viselte egészen élete végéig. Ezzel szemben a részt nem vevők alcsoportjából nincsen adatunk arra vonatkozóan, hogy bárki is vállalt volna alországbírói vagy alnádori/alhely-

tartói állást.²⁶ A két alcsoportban a közvetlenül az ítélőmesterség utáni kinevezésekben közös a három-három jogügyigazgatói, az egy-egy kerületitábla-elnöki és az egy-egy helytartótanácsosi előlépés. Különbség ott mutatkozik, hogy a nem diétai alcsoportból majdnem kétszer annyian mentek a Hétszemélyes Tábla köznemes ülnöki és a Kancellária tanácsosi pozícióiba, mint az országgyűlésből. A fentieket összefoglalva megállapítható, hogy a diétai ítélőmesterek kötöttebb pályáivet jártak be, és egyértelmű összefüggés mutatható ki abban, hogy az összes alszolgabírói és alnádori/alhelytartói hivatalt vállaló személy – a jelenlegi adatok alapján – kivétel nélkül a vármegyei életből érkezett. Látható, hogy a 18. század végén vármegyei háttérrel is a személynöki székig tudott jutni Aczél István, vagy az alkancellári méltóságig Somogyi János. Míg a legmagasabb állásként bihari főispánná és gróffá váló Brunsvik I. Antal a Helytartótanácsnál kezdte a pályáját, a személynökké és Tolna főispánjává avanszáló Majláth György királyi ügyészként indult. A nem diétai ítélőmesterek esetében a másik alcsoporthoz képest kevésbé kötött pályáivet vélhetünk felfedezni, noha az ebből az alcsoportból a személynöki székig mint legmagasabb hivatalig eljutó Szvetics Jakab és a kamaraelnökséget elnyerő (de korábban személynökként is dolgozó) Semsey András is a vármegyénél kezdte a karrierjét. A négy országbíróvá vált személy esetében azonban csak Szent-Iványi Ferenc indult vármegyei közezből, a többiek mind országos dikasztérium alkalmazásában kezdték hivatali életüket.

* * *

A fentieket összefoglalva úgy vélem, hogy az ítélőmesteri hivatalviselésben három nagyobb tendenciát vagy csoportot lehet elkülöníteni. Az egyik a vármegyei állásokból az ítélőmesterségig jutó birtokos köznemesek csoportja, akik az országos nagybíró helyettes bírójaként alnádori/alhelytartói vagy alországbírói állásban érték el pályájuk csúcsát, és halálukig viselték a munkakörükkel járó terheket. Ez leginkább a 18. század első felében volt jellemző. A második csoportban is a vármegyei háttérű, *bene possessionatus* nemesek dominálnak, nagy részük bírói karrierjét a Hétszemélyes Táblán köznemes ülnökként fejezte be, ugyanakkor elérhető volt számukra a bizalmi és nagyobb vagyonok felhalmozására lehetőséget kínáló jogügyigazgatói, valamint az ugyancsak bizalmi és a diétát befolyásolni hivatott személynöki állás. A harmadik csoportba pedig azok a személyek sorolhatóak, akik inkább a dikasztériumoknál kezdték a pályafutásukat, lazán kötődtek az egyes viselt állásaikhoz, több eltérő profilú hivatalnál szereztek átlagon felüli szakismereteket és tapasztalatot. E csoport legsikeresebb tagjainak volt alkalmuk mozgósítani családi kapcsolati tőkájukat, illetve elég bátrak voltak megragadni a kínálkozó lehetőségeket és a kétes megbízatásokat, amelyek nagy vagyont és befolyást eredményeztek a számukra, az uralkodó szemében pedig megbízhatóságuk és lojalitásuk töretlenségét bizonyították.

²⁶ Csak Beöthy Imre és Ürményi Bernát vállalta az altárnokmesteri feladatokat, de csak évekkel a Hétszemélyes Tábla köznemes ülnökévé való kinevezésük után. Megjegyzendő még, hogy a tárnokmester helyettese nem is volt tagja a Királyi Tábla apparátusának úgy, mint a nádor, az országbíró helyettese vagy a személynök helyettesei.

MELLÉKLETEK

1. táblázat

Az 1722–1792 közötti országgyűléseken részt vevő ítélmesterek

Ítélmester neve

- Ítélmesteri állást megelőző hivatalok
  - Ítélmesteri pozíció(k)
    - ◆ Ítélmesteri állást követő hivatalok

Aczél István († 1815)¹

- 1779–1785: Temes vármegye főjegyzője²
- 1786–1791: Fellebbviteli Tábla (≈ Királyi Tábla),³ tanácsos⁴
  - 1791–1794: Királyi Tábla, személynöki ítélmester⁵
  - 1794–1799: Királyi Tábla, országbírói ítélmester⁶
  - 1799–1802: Királyi Tábla, nádori ítélmester⁷
    - ◆ 1802–1806: Királyi Tábla, alországbíró⁸
    - ◆ 1806–1808: Kancellária, tanácsos⁹
    - ◆ 1808–1809: Királyi Tábla, személynök¹⁰

Bacsikády József († 1754 körül)¹¹

- 1740: Nyitra vármegye főjegyzője¹²
  - 1748–1753: Királyi Tábla, személynöki ítélmester¹³

Brunszvik Antal († 1780)¹⁴

- 1738–1745: Helytartótanács, titkár¹⁵
  - 1746–1748: Királyi Tábla, személynöki ítélmester¹⁶

---

¹ Benda 1952: 273.

² Szentkláray 1879: 347 (1779 májusától); Benda 1952: 273 (1779-től); Héjja 2002: 60 (1779–1785).

³ II. József (1780–1790) bírósági reformja során a Királyi Táblát átnevezték Fellebbviteli Táblának, tagjait pedig tanácsosoknak, ezt a táblázatban külön „(≈ Királyi Tábla)” jelöléssel láttam el.

⁴ Benda 1952: 273 (1786-tól).

⁵ Benda 1952: 273 (1791-től).

⁶ Benda 1952: 273 (1794-től).

⁷ Benda 1952: 273 (1799-től).

⁸ Benda 1952: 273 (1802-től).

⁹ MNL OL A79 1 (1806. július 25-től); Benda 1952: 273 (1806–1808).

¹⁰ MNL OL A79 1 (1808. június 26-tól); Benda 1952: 273 (1809); Fallenbüchl 1988: 108 (1808. július 7.).

¹¹ Szluha 2003: 59.

¹² Nagy 1857–1868: II. 39 (1740); Szluha 2003: 59 (év nélkül).

¹³ Nagy 1857–1868: II. 40 (1748); Schem. 1749–1753.

¹⁴ Fallenbüchl 1994: 70 (1780. december 14.); Szluha 2003: 222 (1780. december 24.).

¹⁵ Ember 1940: 204.

¹⁶ Schem. 1746–1748.

- 1749–1755: Királyi Tábla, országbírói ítélőmester¹⁷
- 1756–1762: Királyi Tábla, nádori ítélőmester¹⁸
  - ◆ 1762–1775: Kancellária, tanácsos¹⁹
  - ◆ 1769–1776: Esztergom vármegye adminisztrátora²⁰
  - ◆ 1775 (október 7.): grófi rang²¹
  - ◆ 1779–1780 (†): Bihar vármegye főispánja²²

Dubniczky András

- 1709: Trencsén vármegye követe²³
  - 1708–1721: személynöki ítélőmester²⁴

Jankovich Miklós († 1763)²⁵

- 1730–1732: Királyi Tábla, érseki ülnök²⁶
  - 1733–1741: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester²⁷
    - ◆ 1741–1763: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök²⁸

Kápy Gábor († 1758)²⁹

- 1720–1731: Királyi Tábla, országbírói ítélőmester³⁰
- 1732–1741: Királyi Tábla, alországbíró³¹
- 1742–1743: Királyi Tábla, alnádor³²

Kornis József³³ († 1810 körül)³⁴

- 1786–1787: Tiszán Inneni Kerületi Tábla, ülnök³⁵
- 1788–1790: Fellebbviteli Tábla (≈ Királyi Tábla), tanácsos³⁶
  - 1792–1794: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester³⁷

¹⁷ Schem. 1749–1755.

¹⁸ Schem. 1756–1762.

¹⁹ MNL OL A79 5 (1762. december 9. – 1775. október).

²⁰ Fallenbüchl 1994: 76 (1769–1776). 1770. május 2-án beiktatták Esztergom vármegye főispáni helytartói hivatalába ifjabb Brunszvik Antal jelenlétében (Czeke 1935: 8).

²¹ MNL OL A57 178 (1773–1777); Nagy 1857–1868: II. 241.

²² Czeke 1935: 8; Fallenbüchl 1994: 70.

²³ Nagy 1857–1868: III. 406; Heckenast 2005: 122.

²⁴ Iványi 1991: 420 (1708–1712, 1721); Nagy 1857–1868: III. 406; Heckenast 2005: 122.

²⁵ Szluha 2006: 268 (1763. május 2., Udvard).

²⁶ MNL OL O56 1/a 13–16.

²⁷ MNL OL O56 1/a 16 (1733); Schem. 1737–1741.

²⁸ MNL OL A1 1741:90 1 (1741. október 23.), 6–7; Schem. 1742–1763.

²⁹ Szluha 2008: 222 (1758. november 11., Töltszék).

³⁰ MNL OL O56 1/a 13–14 (1730–1731); MNL OL A1 1731:61 4 (1731-ben már tíz éve ítélőmester); Szijártó 2006: 227 (1720–1721); MNL OL N51 Lad. S. 3. csomó Fasc. AAA Nr. 3. 2 (1722, országbírói ítélőmester).

³¹ MNL OL O56 1/a 15–16 (1732–1733); Schem. 1737–1741.

³² Schem. 1742–1743.

³³ Benda Kálmán Kornis Ferencnek írta (Benda 1952: 273).

³⁴ RLRGY B/15 DGy Kornis család (1810. augusztus 16.): A tótváradjai Kornis család leszármazási rendje (a kéziratot anyagot összeállította tótváradjai Kornis Károly, Boldizsár és Nádasdi Sárközy Sarolta fia, Baracs 1937).

³⁵ Benda 1952: 273 (év nélkül, kerületi táblai ülnök); Schem. 1786–1787.

³⁶ Schem. 1788–1790; Benda 1952: 273 (1790-ben Királyi Tábla, királyi ülnök).

³⁷ Schem. 1792–1794; Benda 1952: 273 (1793–1794).

◆ 1794–1810: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök³⁸

Majláth György († 1821)³⁹

- Hont vármegye tiszteletbeli esküdtje⁴⁰
- 1781–1784: óbudai kincstári uradalom ügyésze⁴¹
- 1784–1786: Királyi Jogügyigazgatóság, királyi ügyész⁴²
- 1786: Dunán Inneni Kerületi Tábla ülnöke⁴³
- 1786–1790: Királyi Tábla (≈ Fellebbviteli Tábla), köznemes ülnök⁴⁴
- 1790–1792: Királyi Tábla, számfeletti ülnök⁴⁵
  - 1792–1795: Királyi Tábla, személynöki ítélmester⁴⁶
  - 1795–1798: Királyi Tábla, nádori ítélmester⁴⁷
    - ◆ 1798–1805: Királyi Jogügyigazgatóság, jogügyigazgató⁴⁸
    - ◆ 1805: Kamara, előadó tanácsos⁴⁹
    - ◆ 1805–1808: Kancellária, tanácsos⁵⁰
    - ◆ 1808–1821: Királyi Tábla, személynök⁵¹
    - ◆ 1811–1821: Tolna vármegye főispánja⁵²

Majthényi Károly († 1792)⁵³

- 1758–1759: Borsod vármegye alispánja⁵⁴
  - 1760–1765: Királyi Tábla, országbírói ítélmester⁵⁵
  - 1766: Királyi Tábla, nádori ítélmester⁵⁶
    - ◆ 1767–1768: Királyi Tábla, alhelytartó⁵⁷
    - ◆ 1768–1790: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök⁵⁸

38 MNL OL O11 42 (1794. október 20.); Benda 1952: 273 (1794–1812); Schem. 1795–1810.

39 Thaisz 1821: 66 (1821. február 19., Pest).

40 „[...] Honth Vármegyének betsületbeli Esküdtjévé egynéhány hónapig [...]” (Thaisz 1821: 64).

41 Thaisz 1821: 64 (1781-től); Benda 1952: 274.

42 Thaisz 1821: 64 (1784-től).

43 Thaisz 1821: 64 (1786); Schem. 1787.

44 Thaisz 1821: 64 (1786-tól); Benda 1952: 274.

45 Thaisz 1821: 65 (II. József halála után).

46 Thaisz 1821: 65 (1792-től); Benda 1952: 274.

47 Thaisz 1821: 64 (1795-től); Benda 1952: 274.

48 Thaisz 1821: 65 (1798-tól); Benda 1952: 274; Fallenbüchl 1988: 115 (1798. augusztus 21. – 1805. augusztus 29.).

49 Thaisz 1821: 65 (1805).

50 MNL OL A79 38 (1806. március 14-től); Benda 1952: 274 (1805–1808).

51 Thaisz 1821: 65 (1808-tól); Benda 1952: 274; Fallenbüchl 1988: 108 (1808. november 11. – 1821. február 19.).

52 Thaisz 1821: 65 (1811-től); Fallenbüchl 1994: 102 (1811. június 4. – 1822). A Fallenbüchl Zoltán által megadott 1822-es évszám Majláth halála miatt tévesnek tűnik.

53 Szluha 2005: 68 (1792. január 6., Buda).

54 Schem. 1758–1759.

55 Nagy 1857–1868: VII. 263 (1760); Schem. 1760–1765.

56 Schem. 1766.

57 Schem. 1767–1768.

58 MNL OL O11 52 (1768. július 20.); Schem. 1769–1790.

Nagy György, szalapataki († 1748)⁵⁹

- 1727–1737: Zala vármegye jegyzője⁶⁰
  - 1738–1741: Királyi Tábla, helytartói ítélmester⁶¹
    - ◆ 1742–1748: Királyi Tábla, alországbíró⁶²

Nagy Pál, felsőbüki († 1776)⁶³

- Sopron vármegye alispánja⁶⁴
  - 1748–1762: Királyi Tábla, személynöki ítélmester⁶⁵
  - 1763–1765: Királyi Tábla, nádori ítélmester⁶⁶
    - ◆ 1765–1776: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök⁶⁷

Nedeczky Imre († ?)

- –
  - 1730: Királyi Tábla, személynöki ítélmester⁶⁸

Németh János († 1807)⁶⁹

- 1788–1792: Királyi Tábla, személynöki ítélmester⁷⁰
  - ◆ 1792–1798: Királyi Jogügyigazgatóság, jogügyigazgató⁷¹
  - ◆ 1798/1806–1807: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök⁷²
  - ◆ 1801/1805–1807: Kancellária, tanácsos⁷³

Péchy Gábor († 1782)⁷⁴

- Tiszán Inneni Kerületi Tábla írnoka⁷⁵
- Tiszán Inneni Kerületi Tábla kiadója⁷⁶
- Tiszán Inneni Kerületi Tábla jegyzője⁷⁷
  - 1742–1745: Királyi Tábla, személynöki ítélmester⁷⁸
  - 1746–1748: Királyi Tábla, országbírói ítélmester⁷⁹

⁵⁹ Szluha 2012: 204 (1748. április 8.).

⁶⁰ Molnár (szerk.) 2000: 452 (1727. augusztus 4. – 1737. február 10.).

⁶¹ Schem. 1738–1741.

⁶² Schem. 1742–1749.

⁶³ Szluha 2012: 176 (1776. január 31., Röjtök).

⁶⁴ Szluha 2012: 176 (év nélkül).

⁶⁵ Schem. 1748–1762.

⁶⁶ Schem. 1763–1765.

⁶⁷ MNL OL O11 58 (1765. július 7.); Schem. 1766–1776.

⁶⁸ Schem. 1730.

⁶⁹ Benda 1952: 236.

⁷⁰ Benda 1952: 236 (1788-tól).

⁷¹ Benda 1952: 236 (1792-től).

⁷² 1798. június 1-jén kinevezve: MNL OL O11 59; MNL OL A79 40 (1806. január 31.); Benda 1952: 236 (1806 végén); Schem. 1807.

⁷³ MNL OL A79 40 (1801. december 18-tól); Benda 1952: 236 (1805, a Magyar Kancellárián udvari tanácsos).

⁷⁴ Szluha 2008: 304 (1782. szeptember 17., Pest).

⁷⁵ Négy évig írnok (MNL OL A1 1741:17 2).

⁷⁶ Nyolc évig kiadó (MNL OL A1 1741:17 2).

⁷⁷ Két évig jegyző (MNL OL A1 1741:17 2).

⁷⁸ Schem. 1742–1745.

⁷⁹ Schem. 1746–1748.

- 1749–1754: Királyi Tábla, nádori ítélőmester⁸⁰
  - ◆ 1754–1782: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök⁸¹

Péchy Zsigmond († 1748)⁸²

- Sáros vármegye aljegyzője⁸³
- Sáros vármegye főjegyzője⁸⁴
  - 1732–1741: Királyi Tábla, országbírói ítélőmester⁸⁵
  - 1742–1743: Királyi Tábla, nádori ítélőmester⁸⁶
    - ◆ 1744–1747: Királyi Tábla, alnádor⁸⁷
    - ◆ 1740–1747: Bereg vármegye adminisztrátora⁸⁸

Pongrácz András († 1735)⁸⁹

- 1723–1729: személynöki ítélőmester⁹⁰
  - ◆ 1730–1732: Királyi Tábla, alnádor⁹¹
  - ◆ 1733: Királyi Tábla, alhelytartó⁹²

Sigray Ferenc († 1727)⁹³

- 1702–1720: szempci harmincados⁹⁴
- 1719: Pozsony vármegye alispánja⁹⁵
  - 1721–1723: személynöki ítélőmester⁹⁶
    - ◆ 1723–1727: Helytartótanács, köznemes tanácsos⁹⁷

Somogyi János, medgyesi († 1809)⁹⁸

- 1784–1786: Vas vármegye másodalispánja⁹⁹

⁸⁰ Schem. 1749–1755.

⁸¹ MNL OL O11 64 (1754. december 30.); Schem. 1756–1782.

⁸² Fallenbüchl 1994: 68 (1748).

⁸³ MNL OL A1 1731:60 4.

⁸⁴ 16 évig (MNL OL A1 1730:60 4).

⁸⁵ MNL OL A57 1728–1732: 713 (1732. február 21.); MNL OL O56 1/a 14 (1732); Schem. 1737–1741; MNL OL A1 1741:26 2–3 (1741. január 26.).

⁸⁶ Schem. 1742–1743.

⁸⁷ Schem. 1744–1748.

⁸⁸ Nagy 1857–1868: IX. 181 (1747); Lehoczky 1996: 160 (1740-tól, 1741-ben erősítette meg Mária Terézia); Zágonyi 2005: 113 (1741–1748); Fallenbüchl 1994: 68 (1740–1746, Bereg vármegye adminisztrátora és a munkácsi uradalom kormányzója).

⁸⁹ Szluha 2000: 591 (1735. március 7., Pest).

⁹⁰ MNL OL A57 1722–1724: 626–628 (1723–1724); MNL OL N52 Lad. S Fasc. AAA No. 3. 57–58 (1728–1729, ítélőmester); Diaeta Adatbázis (1728–1729, személynöki ítélőmester).

⁹¹ Bardoly–Cs. Plank 1999: 172 (1730); MNL OL O56 1/a 13–14 (1731–1732).

⁹² MNL OL O56 1/a 16 (1733).

⁹³ *Betakartatott és kinyitott könyv, avagy Halotti beszéd Felső-Surányi Sigray Ferencz felett.* Pozsonyban, 1727. (adattári tétel); Banics (szerk.) 1881: 13.

⁹⁴ Fallenbüchl 1978: 170.

⁹⁵ Nagy 1857–1868: X. 179.

⁹⁶ Szijártó 2006: 227 (1721); MNL OL N51 Lad. M Fasc. O Nr. 1. 2 (1722–1723). Fallenbüchl Zoltán azon adatát tévesnek vélem, miszerint 1720-ban nádori ítélőmester lett volna (Fallenbüchl 1978: 170).

⁹⁷ Ember 1940: 202; Fallenbüchl 1978: 170.

⁹⁸ Nagy 1857–1868: X. 287 (1809); Patonay 1935: 87 (1809. december 23.).

⁹⁹ Patonay 1935: 27 (1784. december 20. – 1786. május 20.).

- 1787–1790: Veszprém vármegye alispánja¹⁰⁰
  - 1791–1795: Királyi Tábla, nádori ítélmester¹⁰¹
    - ◆ 1795–1801: Kancellária, köznemes tanácsos¹⁰²
    - ◆ 1797: királyi biztos Somogy vármegyében¹⁰³
    - ◆ 1801–1808: államtanácsos¹⁰⁴
    - ◆ 1808–1809: Kancellária, alkancellár¹⁰⁵

Szlávy Pál († 1787)¹⁰⁶

- a királyi ügyészségen dolgozott Derecskén¹⁰⁷
  - 1763–1766: Királyi Tábla, személynöki ítélmester¹⁰⁸
    - ◆ 1765–1782: Királyi Jogügyvizgatóság, királyi jogügyigazgató¹⁰⁹
    - ◆ 1782–1785: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök¹¹⁰

Szluha Ferenc († 1729)¹¹¹

- br. Szirmay István nádori ítélmester expeditora¹¹²
- 1705: érsekújvári fiscalis praefectus¹¹³
- 1706: az esztergomi érsekség kuruc kézen lévő javainak praefectusa¹¹⁴
- 1710: átállt a kurucoktól¹¹⁵
  - 1715–1722: személynöki ítélmester¹¹⁶
  - 1722: nádori ítélmester¹¹⁷
    - ◆ 1719–1723: Komárom vármegye alispánja¹¹⁸
    - ◆ 1723–1729: Kancellária, tanácsos¹¹⁹
    - ◆ 1726: bárói cím¹²⁰

Tersztyánszky János († 1754)¹²¹

- 1721–1726: Esztergom város ügyésze¹²²

¹⁰⁰ Patonay 1935: 29–30 (1787. április 5. – 1790. december 15.).

¹⁰¹ Patonay 1935: 31 (1791. május 9. – 1795. június 25.).

¹⁰² MNL OL A79 81 (1795-től); Patonay 1935: 33 (1795–1801).

¹⁰³ Patonay 1935: 34 (1797 nyara).

¹⁰⁴ MNL OL A79 81 (1801-től); Patonay 1935: 42, 86 (1801. október 2. – 1808. július 23.).

¹⁰⁵ MNL OL A79 81 (1808. július 23-tól); Patonay 1935: 86–87 (1808. augusztus 9. – 1809. december 23.); Fallenbüchl 1988: 103 (1809).

¹⁰⁶ Nagy 1857–1868: X. 763 (1787, Bécs).

¹⁰⁷ Nagy 1857–1868: X. 763 (év nélkül).

¹⁰⁸ Schem. 1763–1766.

¹⁰⁹ Fallenbüchl 1988: 115 (1765. december 18. – 1783); Schem. 1766–1782.

¹¹⁰ MNL OL O11 75 (1782. szeptember 27.); Schem. 1783–1785.

¹¹¹ MNL OL A79 78 (1729. május 23.); Heckenast 2005: 420 (1729. május 22., Bécs).

¹¹² Heckenast 2005: 419.

¹¹³ Heckenast 2005: 419 (1705. augusztus 21.).

¹¹⁴ Heckenast 2005: 419 (1706. szeptember 19.).

¹¹⁵ Heckenast 2005: 419 (1710. augusztus 22.).

¹¹⁶ Heckenast 2005: 420.

¹¹⁷ Heckenast 2005: 420.

¹¹⁸ Heckenast 2005: 420.

¹¹⁹ MNL OL A79 78 (1723. július 4. – 1729. május 23.); Heckenast 2005: 420 (1723).

¹²⁰ Heckenast 2005: 420 (1726. augusztus 25.).

¹²¹ Prokopp 1976: 171.

¹²² Prokopp 1976: 171 (1721. október 1.). 1726. április 13-án lemondott (Prokopp 1976: 172).

- 1722–1726: Esztergom város szenátora¹²³
- 1722: Keresztély Ágost kardinális esztergomi uradalmanak ügyésze¹²⁴
- 1722: Esztergom város diétai követe¹²⁵
- 1724: Esztergom vármegye aljegyzője¹²⁶
- 1727–1734: Esztergom város ügyésze újra¹²⁷
- Esztergom vármegye főjegyzője¹²⁸
- 1728: Esztergom vármegye helyettes alispánja¹²⁹
- 1730: Bars vármegye főjegyzője¹³⁰
  - 1734–1741: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester¹³¹
  - 1742–1743: Királyi Tábla, országbírói ítélőmester¹³²
  - 1744–1748: Királyi Tábla, nádori ítélőmester¹³³
    - ◆ 1749–1754: Királyi Tábla, alnádor¹³⁴

Vörös Antal († 1802)¹³⁵

- 1751–1760: Fejér vármegye főügyésze¹³⁶
  - 1762–1765: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester¹³⁷
  - 1765–1773: Királyi Tábla, országbírói ítélőmester¹³⁸
    - ◆ 1773–1785: Királyi Tábla, alhelytartó¹³⁹
    - ◆ 1776–1785: Budai Tankerület főigazgatója¹⁴⁰
    - ◆ 1785–1789: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök¹⁴¹

Zichy Ádám († 1743 előtt)¹⁴²

- 1718–1725: Fejér vármegye jegyzője¹⁴³
- 1720: Esztergom város ügyvédje¹⁴⁴

¹²³ Prokopp 1976: 171 (1722. április 24.). 1726. április 13-án lemondott (Prokopp 1976: 172).

¹²⁴ Prokopp 1976: 171 (1722. április 24.).

¹²⁵ Prokopp 1976: 171 (1722. május 19.).

¹²⁶ Prokopp 1976: 172 (1724), 175 (5. jegyzet).

¹²⁷ Prokopp 1976: 172 (1727. március 26.). 1734. március 13-án lemondott (Prokopp 1976: 173).

¹²⁸ Prokopp 1976: 173.

¹²⁹ Prokopp 1976: 173 (év nélkül); Borovszky 1910: 419 (1728).

¹³⁰ Prokopp 1976: 173.

¹³¹ Prokopp 1976: 17 (1734. január 28.), 175 (9. jegyzet); Schem. 1737–1741.

¹³² Schem. 1742–1743.

¹³³ Prokopp 1976: 173 (1746. augusztus 20.); Schem. 1744–1748.

¹³⁴ Prokopp 1976: 173 (1750. március 26., a nádor *vices gerense*); Prokopp 1976: 173 (1753. január 4., *officii palatinalis vicem gerens*).

¹³⁵ Madzsar 1922: 91.

¹³⁶ Madzsar 1922: 89 (év nélkül); Farkas 2003: 70–71.

¹³⁷ Madzsar 1922: 89.

¹³⁸ Madzsar 1922: 89.

¹³⁹ MNL OL O12 194 (1773. szeptember 23.); Madzsar 1922: 89 (1773); Madzsar 1922: 91 (1785).

¹⁴⁰ Madzsar 1922: 90–91.

¹⁴¹ Madzsar 1922: 91 (1785). Négy év után visszavonult (Madzsar 1922: 91).

¹⁴² Hóke 1873: 408.

¹⁴³ Farkas 2001: 86.

¹⁴⁴ Tóth 2005: 72 (1720. június 1.).

- 1723: Bács vármegye alispánja¹⁴⁵
  - 1730: Királyi Tábla, nádori ítélőmester¹⁴⁶
    - ◆ 1731–1738: Dunántúli Kerületi Tábla elnöke¹⁴⁷
    - ◆ 1732. szeptember 29.: bárói cím¹⁴⁸
    - ◆ 1738–1741: Hétszemélyes Tábla, főnemes ülnök¹⁴⁹

2. táblázat

*Az 1722–1792 közötti országgyűléseken részt nem vevő ítélőmesterek*Almásy János († 1765 körül)¹⁵⁰

- 1730–1733: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester¹⁵¹
- 1733: Királyi Tábla, helytartói ítélőmester¹⁵²
  - ◆ 1742–1757: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök¹⁵³

Barinay Ferenc († 1735)¹⁵⁴

- 1721–1726.: Pest vármegye ügyésze¹⁵⁵
- 1721–1729: budai kamarai kerület ügyésze¹⁵⁶
  - ?–1735: Királyi Tábla, nádori ítélőmester¹⁵⁷

Beöthy Imre († 1830)¹⁵⁸

- Bihar vármegye aljegyzője¹⁵⁹
- 1771–1775: Helytartótanács, titkár¹⁶⁰
- 1775–1776: Királyi Tábla, érseki ülnök¹⁶¹

¹⁴⁵ Márkus (szerk.) 1900: 608.¹⁴⁶ MNL OL O56 1/a 13 (1730). 7 évig nádori ítélőmester (MNL OL A1 1737:69 6).¹⁴⁷ MNL OL A57 1728–1732: 786.¹⁴⁸ MNL OL O11 92 (1737. december 30.); Schem. 1739–1741; Chernel 1877: 143 (1738-tól).¹⁴⁹ MNL OL A1 1737:69 13 (1737. november 26-án kinevezik a Hétszemélyes Táblára); MNL OL A1 1737:69 6 (7 évig kerületi táblai elnök); Schem. 1737–1738; Chernel 1877: 143 (1731–1738).¹⁵⁰ Nagy 1857–1868: I. 21 (1763); Almásy 1903: 41 (1765. április 11.).¹⁵¹ MNL OL O56 1/a 13–16. 4 évig volt ítélőmester: MNL OL A1 1741:90 2–3. Almásy 1903: 35 (1732).¹⁵² MNL OL O12 3 (1733. április 14., helytartói ítélőmester).¹⁵³ MNL OL A1 1741:90 2–3, 6–7 (1741. október 23.); Schem. 1742–1757; MNL OL O11 2 (1757. március 10-én lemondott a fia, Pál javára).¹⁵⁴ MNL OL O12 123 (1735. június 23. előtt); Szluha 2003: 78 (1737. augusztus 11.).¹⁵⁵ Kiss 2012: 36 (1721. április 1. – 1726. január 21.).¹⁵⁶ MNL OL E156/a Fasc. 001 No. 52. 3 (1721. október 24.); Iványi 1943: 138 (1722); MNL OL E156/a Fasc. 011 No. 051/b. 157 (1723. március 30.); MNL OL E156/a Fasc. 036 No. 30. 39 (1723. május 4.); MNL OL A57 1722–1724: 624 (1724. szeptember 10.); MNL OL A57 1728–1732: 271–276 (1729. június 28.).¹⁵⁷ Barinay halála után, 1735 júniusában nevezték ki Niczky Györgyöt ítélőmesternek (MNL OL O12 123).¹⁵⁸ Nagy 1857–1868: II. 5 (1830. január 26., Nagyvárad, életének 86. évében).¹⁵⁹ Nagy 1857–1868: II. 5; MNL OL A57 1773–1777: 534.¹⁶⁰ Ember 1940: 205; MNL OL A57 1773–1777: 80 (1773. szeptember 10.); MNL OL A57 1773–1777: 534.¹⁶¹ MNL OL O12 15 (1775. október 13.); Schem. 1776.

- 1777–1783: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester¹⁶²
- 1783–1785: Királyi Tábla, helytartói ítélőmester¹⁶³
  - ◆ 1786–1810: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök¹⁶⁴
  - ◆ 1794–1806: altárnokmester¹⁶⁵

Bezerédy Ignác († 1820)¹⁶⁶

- 1785: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester¹⁶⁷
- 1786–1787: Fellebbviteli Tábla (≈ Királyi Tábla), tanácsos¹⁶⁸
  - ◆ 1788–1798: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök¹⁶⁹

Brunszvik József († 1827)¹⁷⁰

- 1775–1776: Kancellária, fogalmazó¹⁷¹
- 1776–1777: Kancellária, iktató¹⁷²
- 1777–1782: Kancellária, titkár¹⁷³
  - 1782–1784: Királyi Tábla, országbírói ítélőmester¹⁷⁴
    - ◆ 1783–1785: Kancellária, tanácsos¹⁷⁵
    - ◆ 1785–1790: Hétszemélyes Tábla, első tanácsos¹⁷⁶
    - ◆ 1790: grófi rang¹⁷⁷
    - ◆ 1790–1826: Hétszemélyes Tábla, főnemes ülnök¹⁷⁸
    - ◆ 1792: Pest-Pilis-Solt vármegye adminisztrátora¹⁷⁹
    - ◆ 1794–1808: Csongrád vármegye főispánja¹⁸⁰
    - ◆ 1806–1827: Nógrád vármegye főispánja¹⁸¹
    - ◆ 1802–1825: tárnokmester¹⁸²

¹⁶² MNL OL A57 1773–1777: 534 (1777. augusztus 30.); MNL OL A57 1778–1780: 99 (1779. június 18.); MNL OL O12 16 (1783. április 5.).

¹⁶³ MNL OL O12 16 (1783. április 5.); Schem. 1784–1785.

¹⁶⁴ Schem. 1786–1810.

¹⁶⁵ Veres 1968: 104.

¹⁶⁶ Szluha 2011: 194 (1820. július 12., Győr).

¹⁶⁷ Schem. 1785.

¹⁶⁸ Schem. 1786–1787.

¹⁶⁹ Schem. 1788–1798.

¹⁷⁰ Szluha 2003: 223 (1827. február 20., Pozsony); Fallenbüchl 1994: 87 (1827. február 27.); Fallenbüchl 1988: 73 (1827. február 27.).

¹⁷¹ MNL OL A79 6 (1775. május 12-től).

¹⁷² MNL OL A79 6 (1776. október 21-től).

¹⁷³ MNL OL A79 6 (1777. november 21-től).

¹⁷⁴ MNL OL A79 6 (1782–1784); Schem. 1784.

¹⁷⁵ MNL OL A79 6.

¹⁷⁶ MNL OL A79 6; Schem. 1786–1790.

¹⁷⁷ Szemethy 2013: 316 (1790. november 18.).

¹⁷⁸ Schem. 1792–1826.

¹⁷⁹ Czeke 1935: 39; Fallenbüchl 1994: 91–92.

¹⁸⁰ Czeke 1935: 39 (1794); Fallenbüchl 1994: 74 (1795–1808).

¹⁸¹ Czeke 1935: 39 (1807); Fallenbüchl 1994: 87 (1806–1827. február 27.).

¹⁸² MNL OL O11 8 (1802. április 16.); Fallenbüchl 1988: 81 (1802. április. 16. – 1825. március 18.).

- ◆ 1825–1827: országbíró¹⁸³
- ◆ 1802–1827: Helytartótanács, tanácsos¹⁸⁴

Dobay Zsigmond († 1759)¹⁸⁵

- 1736: Sáros vármegye alispánja¹⁸⁶
  - 1744–1745: Királyi Tábla, országbírói ítélmester¹⁸⁷
    - ◆ 1746–1759: Tiszán Inneni Kerületi Tábla, elnök¹⁸⁸

Kelcz József († 1783)¹⁸⁹

- 1758–1763: Dunántúli Kerületi Tábla, szegények ügyvédje¹⁹⁰, királyi ügyész¹⁹¹
  - 1767–1774: Királyi Tábla, személynöki ítélmester¹⁹²
    - ◆ 1774–1783: Kancellária, tanácsos¹⁹³

Nedeczky András († 1775)¹⁹⁴

- 1755: Komárom vármegye aljegyzője¹⁹⁵
- 1757–1762: Komárom vármegye főjegyzője¹⁹⁶
- 1760–1763: Komárom vármegye másodalispánja¹⁹⁷
- 1763–1765: Királyi Tábla, királyi ülnök¹⁹⁸
  - 1765–1769: Királyi Tábla, személynöki ítélmester¹⁹⁹
    - ◆ 1769–1774: Kancellária, tanácsos²⁰⁰

Niczky György († 1764)²⁰¹

- 1716–1735: Somogy vármegye főjegyzője²⁰²

¹⁸³ MNL OL O11 9 (1825. március 19.); Czeke 1935: 39; Fallenbüchl 1988: 73 (1825. március 18. – 1827. február 27.).

¹⁸⁴ Ember 1940: 201.

¹⁸⁵ Szluha 2008: 170 (1759. március 12., Dobó).

¹⁸⁶ Nagy 1857–1868: III. 324; Potemkin 1863: 88.

¹⁸⁷ Schem. 1744–1745.

¹⁸⁸ Schem. 1746–1759.

¹⁸⁹ MNL OL O11 42 (1783); MNL OL A79 29 (1783. július 4.).

¹⁹⁰ Schem. 1758–1763.

¹⁹¹ MNL OL A57 1778–1780: 44.

¹⁹² Schem. 1767–1774.

¹⁹³ MNL OL A79 29 (1774. április 6. – 1783. július 4.); MNL OL A57 1778–1780: 8–9 (1778. február 13.).

¹⁹⁴ MNL OL A79 39 (1775. május 24.).

¹⁹⁵ Szinnyei 1891–1914: X. 841.

¹⁹⁶ Fényes 1848: 60 (1757. október 6. – 1762. szeptember 13.); Szinnyei 1891–1914: X. 841 (1757).

¹⁹⁷ Fényes 1848: 60 (1762. szeptember 13. – 1764. Komárom vármegye másodalispánja); Szinnyei 1891–1914: X. 841 (1760–1763, helyettes alispán); MNL OL A57 1761–1763: 450 (1763. szeptember 27., *substituti Vice-Comitis*).

¹⁹⁸ MNL OL A57 1761–1763: 450 (1763. szeptember 27., királyi ülnöki kinevezése); Schem. 1764–1765; Fényes 1848: 60 (1764); Szinnyei 1891–1914: X. 841–842 (1763).

¹⁹⁹ MNL OL A57 1764–1767: 291–292 (1765. június 30.); Szinnyei 1891–1914: X. 842 (1765); Schem. 1766–1769.

²⁰⁰ Szinnyei 1891–1914: X. 842 (1769); MNL OL A79 39 (1769. november 4. – 1774. március 26., majd nyugdíjazták).

²⁰¹ Kovács 1904: 491.

²⁰² Kovács 1904: 500; Szijártó 2006: 122.

- 1719–1735: Zala vármegye alispánja²⁰³
  - 1735–1737: Királyi Tábla, helytartói ítélmester²⁰⁴
    - ◆ 1738–1747: királyi jogügyigazgató²⁰⁵
    - ◆ 1748–1764: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök²⁰⁶

Niczky Kristóf († 1787)²⁰⁷

- 1745–1751: Kamara, titkár²⁰⁸
- 1751–1754: Kamara, tanácsos²⁰⁹
  - 1754–1762, Királyi Tábla, személynöki ítélmester²¹⁰
    - ◆ 1762–1765: Kancellária, tanácsos²¹¹
    - ◆ 1765: grófi rang²¹²
    - ◆ 1765–1779: Verőce vármegye főispánja²¹³
    - ◆ 1767–1782: Hétszemélyes Tábla, főnemes ülnök²¹⁴
    - ◆ 1776: Győri és Pécsi Tankerület főigazgatója²¹⁵
    - ◆ 1782: Kamara, elnök²¹⁶
    - ◆ 1783–1786: tárnokmester²¹⁷
    - ◆ 1786–1787: országbíró²¹⁸

Pletrik László († 1770 előtt)²¹⁹

- 1741: Gömör vármegye jegyzője²²⁰
- Gömör vármegye másodalispánja²²¹
- 1745–1757: Gömör vármegye első alispánja²²²
  - 1756–1759: Királyi Tábla, országbírói ítélmester²²³
    - ◆ 1759–1767: Helytartótanács, tanácsos²²⁴

²⁰³ Kovács 1904: 500; Molnár 2000: 253 (1719. december 5. – 1735. augusztus 13.).

²⁰⁴ MNL OL O12 123 (1735 júniusától); Schem. 1737.

²⁰⁵ Fallenbüchl 1988: 115 (1736. december 14. – 1748); Schem. 1738–1747.

²⁰⁶ Nagy 1857–1868: VIII. 153 (1755); Szentkláray 1885: 6; Schem. 1748–1765.

²⁰⁷ Nagy 1857–1868: VIII. 153 (1787); Fallenbüchl 1988: 81 (1787. december 26.).

²⁰⁸ Szentkláray 1885: 7 (1745-től).

²⁰⁹ Szentkláray 1885: 8 (1751-től).

²¹⁰ Schem. 1754–1762.

²¹¹ MNL OL A79 39 (1762. december 9. – 1765. november 5., lemondott); Fallenbüchl 1984: 311.

²¹² Szentkláray 1885: 9 (1765. november 5.); Fallenbüchl 1984: 311 (év nélkül).

²¹³ Fallenbüchl 1994: 133 (1765–1779).

²¹⁴ MNL OL A79 39 (1765-től); Schem. 1767–1782.

²¹⁵ Szentkláray 1885: 13.

²¹⁶ Fallenbüchl 1988: 111 (1782. október 18.).

²¹⁷ Fallenbüchl 1988: 81 (1783. augusztus 14. – 1786. december 21.).

²¹⁸ Fallenbüchl 1988: 73 (1786. december 21. – 1787. december 26.).

²¹⁹ Nagy 1857–1868: IX. 323.

²²⁰ Nagy 1857–1868: IX. 323.

²²¹ Nagy 1857–1868: IX. 323.

²²² Nagy 1857–1868: IX. 323.

²²³ Schem. 1756–1759; MNL OL A57 1756–1758: 48 (1758. április 24.).

²²⁴ Ember 1940: 202; MNL OL E156/a Fasc. 142 No. 003. 6 (1764. február 24., *consiliarius*).

Sághy Mihály († ?)

- 1746–1752: Heves vármegye főjegyzője²²⁵
- 1752–1756: Heves vármegye másodalispánja²²⁶
- 1756–1766: Heves vármegye első alispánja²²⁷
  - 1767–1782: Királyi Tábla, helytartói ítélmester²²⁸
    - ◆ 1783–1790: Hétszemélyes Tábla, köznemesi ülnök²²⁹
    - ◆ 1790. november 18.: bárói cím²³⁰
    - ◆ 1790–1798: Hétszemélyes Tábla, főnemesi ülnök²³¹

Semsey András, ifjabb († 1814)²³²

- 1778: királyi biztos a Bánság visszacsatolásakor és megszervezésekor²³³
- 1778: Torontál vármegye alispánja²³⁴
  - 1785: Királyi Tábla, személynöki ítélmester²³⁵
  - 1786: Fellebbviteli Tábla (≈ Királyi Tábla), tanácsos²³⁶
    - ◆ 1787–1789: Hétszemélyes Tábla, köznemesi ülnök²³⁷
    - ◆ 1789–1792: Kancellária, tanácsos²³⁸
    - ◆ 1791: Kamara, tanácsos²³⁹
    - ◆ 1797: Ugocsa vármegye adminisztrátora²⁴⁰
    - ◆ 1802–1808: személynök²⁴¹
    - ◆ 1803–1807: Ugocsa vármegye főispánja²⁴²
    - ◆ 1807–1819: Abaúj vármegye főispánja²⁴³
    - ◆ 1808: alkancellár²⁴⁴
    - ◆ 1808–1814: Kamara, elnök²⁴⁵

²²⁵ Bán (szerk.) 2011: 83 (1746. december 29. – 1752. augusztus 7.).

²²⁶ Bán (szerk.) 2011: 81 (1752. augusztus 7. – 1756. április 26.).

²²⁷ Bán (szerk.) 2011: 80 (1756. április 26. – 1766. december 9.).

²²⁸ Schem. 1767–1782.

²²⁹ Schem. 1783–1790.

²³⁰ Nagy 1857–1868: X. 9.

²³¹ MNL OL A57 1790–1791: 315 (1790); Schem. 1792–1798.

²³² Szluha 2008: 371 (1814. március 2., Buda).

²³³ Szinnyei 1891–1914: XII. 905.

²³⁴ Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1778).

²³⁵ Schem. 1785.

²³⁶ Schem. 1786.

²³⁷ Schem. 1787–1789; Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (év nélkül).

²³⁸ MNL OL A79 83 (1789–1792); Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1789).

²³⁹ MNL OL A79 83 (1792); Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1791).

²⁴⁰ Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1797); Fallenbüchl 1994: 105 (1797–1803).

²⁴¹ Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1802. február 26.); Fallenbüchl 1988: 108 (1802. február 26. – 1808. június 20.).

²⁴² Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1803); Fallenbüchl 1994: 105 (1803–1807).

²⁴³ Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1807); Fallenbüchl 1994: 59 (1807–1819).

²⁴⁴ MNL OL A79 83 (1808. június); Fallenbüchl 1988: 103 (1808).

²⁴⁵ Szinnyei 1891–1914: XII. 905 (1808); Fallenbüchl 1988: 111 (1808. december 1. – 1814. március 2.).

Subich Ferenc († 1786)²⁴⁶

- 1760–1761: magyar királyi testőr²⁴⁷
- 1761–1764: Helytartótanács, titkár²⁴⁸
- 1766–1773: Helytartótanács, titkár²⁴⁹
  - 1774–1783: Királyi Tábla, országbírói ítélmester²⁵⁰
    - ◆ 1783–1785: királyi jogügyigazgató²⁵¹
    - ◆ 1785–1786: Helytartótanács, tanácsos²⁵²

Szent-Iványi Ferenc († 1823)²⁵³

- 1757: Nógrád vármegye tiszteletbeli aljegyzője²⁵⁴
- 1763: Nógrád vármegye főjegyzője²⁵⁵
- 1765: Nógrád vármegye másodalispánja²⁵⁶
- 1769: Nógrád vármegye első alispánja²⁵⁷
  - 1772–1783: Királyi Tábla, személynöki ítélmester²⁵⁸
    - ◆ 1783–1785: Kancellária, tanácsos²⁵⁹
    - ◆ 1785: kassai kerületi biztos²⁶⁰
    - ◆ 1785: Sáros vármegye főispánja²⁶¹
    - ◆ 1798: tárnokmester²⁶²
    - ◆ 1802–1806: országbíró²⁶³

Szvetics Jakab († 1781)²⁶⁴

- 1731: Kőszeg város főjegyzője²⁶⁵
- 1733: Vas vármegye aljegyzője²⁶⁶

²⁴⁶ Fallenbüchl 1988: 115 (1786. július 30.).

²⁴⁷ Hellebronth 1939: 340 (1760. augusztus 5. – 1761. június 25., a polgári életből Heves vármegye ajánlásával).

²⁴⁸ Ember 1940: 205.

²⁴⁹ Ember 1940: 205.

²⁵⁰ Schem. 1774–1783; MNL OL A57 1773–1777: 294–295 (1776. augusztus 5.).

²⁵¹ MNL OL O12 162 (1783. március 14.); Fallenbüchl 1972: 347 (1783–1785); Schem. 1784–1785; Fallenbüchl 1988: 115 (1783. március 14. – 1786. július 30.).

²⁵² Ember 1940: 203.

²⁵³ Nagy 1857–1868: X. 639.

²⁵⁴ Nagy 1857–1868: X. 638.

²⁵⁵ Nagy 1857–1868: X. 638.

²⁵⁶ Nagy 1857–1868: X. 638 (1765. december 7.).

²⁵⁷ Nagy 1857–1868: X. 638 (1769. november 27.).

²⁵⁸ Nagy 1857–1868: X. 638 (1772); Schem. 1773–1783.

²⁵⁹ MNL OL A79 82 (1783–1785); Nagy 1857–1868: X. 639.

²⁶⁰ Nagy 1857–1868: X. 639.

²⁶¹ Nagy 1857–1868: X. 639 (1785-től); Fallenbüchl 1994: 94 (1785. március 18. – 1823).

²⁶² Nagy 1857–1868: X. 639 (1798-től); Fallenbüchl 1988: 81 (1797. október 21. – 1802. április 16.).

²⁶³ Nagy 1857–1868: X. 639 (1802–1823!); Fallenbüchl 1988: 73 (1802. április 16. – 1806. szeptember 18., nyugalmoba vonult).

²⁶⁴ MNL OL A79 79 (1781. július 11.); Szluha 1995: 102 (1781. július 11., Ivánc).

²⁶⁵ Szluha 1995: 101.

²⁶⁶ Szluha 1995: 101.

- 1737: Vas vármegye főjegyzője²⁶⁷
- 1738–1742: Dunántúli Kerületi Tábla, ülnök²⁶⁸
  - 1742–1747: Királyi Tábla, személynöki ítélmester²⁶⁹
    - ◆ 1748–1750: királyi jogügyigazgató²⁷⁰
    - ◆ 1750–1765: Kancellária, tanácsos²⁷¹
    - ◆ 1765–1779: Királyi Tábla, személynök²⁷²
    - ◆ 1780: grófi rang²⁷³

Ürményi Bernát († 1793)²⁷⁴

- 1772–1773: Pest-Pilis-Solt vármegye aljegyzője²⁷⁵
- 1775: Pest-Pilis-Solt vármegye főjegyzője²⁷⁶
- 1783: Pest-Pilis-Solt vármegye főjegyzője²⁷⁷
  - 1784–1785: Királyi Tábla, személynöki ítélmester²⁷⁸
    - ◆ 1786–1790: Hétszemélyes Tábla, tanácsos²⁷⁹
    - ◆ 1792–1793: Hétszemélyes Tábla, köznemes ülnök²⁸⁰
    - ◆ 1791–1793: altárnokmester²⁸¹

Ürményi József († 1825)²⁸²

- 1766–1769: Királyi Jogügyigazgatóság, királyi ügyész²⁸³
  - 1769–1772: Királyi Tábla, személynöki ítélmester²⁸⁴
    - ◆ 1773–1785: Kancellária, tanácsos²⁸⁵
    - ◆ 1780–1782: Pest-Pilis-Solt vármegye adminisztrátora²⁸⁶
    - ◆ 1782–1785: Bihar vármegye főispánja²⁸⁷

²⁶⁷ Szluha 1995: 101.

²⁶⁸ Szluha 1995: 101 (1738-tól); Chernel 1877: 144 (1738–1743).

²⁶⁹ Schem. 1742–1747.

²⁷⁰ Szluha 1995: 101 (1748. augusztus 30-tól); Fallenbüchl 1988: 115 (1748. augusztus 30. – 1750).

²⁷¹ MNL OL A79 79 (1750. március 23. – 1765. április 29.); Szluha 1995: 101 (1750–1765).

²⁷² MNL OL A79 79 (1765. április 29-től); MNL OL A79 79 (1780-ban nyugalomba vonult); Szluha 1995: 101 (1765. május 1-től); Fallenbüchl 1988: 108 (1765. május 1. – 1779).

²⁷³ Szemethy 2013: 316.

²⁷⁴ Szluha 2005: 659 (1793. augusztus 31., Pest).

²⁷⁵ Kiss (szerk.) 2016: 29 (1772. június 15. – 1773. február 8.).

²⁷⁶ MNL OL A57 1773–1777: 188 (1775. december 9.).

²⁷⁷ Kiss (szerk.) 2016: 28 (1783. március 13. – 1783. április 7.).

²⁷⁸ Schem. 1784–1785.

²⁷⁹ Schem. 1786–1790.

²⁸⁰ Schem. 1792–1793.

²⁸¹ Veres 1968: 104.

²⁸² Szinnyei 1891–1914: XIV. 694 (1825. június 8., Vál).

²⁸³ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1766); Szinnyei 1891–1914: XIV. 693; Schem. 1768–1769.

²⁸⁴ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1769); Szinnyei 1891–1914: XIV. 693; Schem. 1770–1772.

²⁸⁵ Fallenbüchl 1984: 311.

²⁸⁶ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1780); Szinnyei 1891–1914: XIV. 694 (1780. június 19-től); Fallenbüchl 1994: 92 (1781–1782).

²⁸⁷ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1782); Szinnyei 1891–1914: XIV. 694 (1782); Fallenbüchl 1994: 70 (1782. március 1. – 1785).

- ◆ 1785–1790: Nyitra vármegye főispánja²⁸⁸
- ◆ 1788–1789: Kamara, elnök²⁸⁹
- ◆ 1788–1789: Helytartótanács, első alelnök²⁹⁰
- ◆ 1789–1795: személynök²⁹¹
- ◆ 1790: Pest-Pilis-Solt vármegye adminisztrátora²⁹²
- ◆ 1801: Galícia kormányzója²⁹³
- ◆ 1802–1825: Fejér vármegye főispánja²⁹⁴
- ◆ 1806–1825: országbíró²⁹⁵

Vajay László († 1772)²⁹⁶

- 1720–1723: Kancellária, allajstromozó²⁹⁷
- 1723–1727: Kancellária, jegyzőkönyvvezető²⁹⁸
  - 1730–1732: Királyi Tábla, személynöki ítélőmester²⁹⁹
    - ◆ 1737–1740: Királyi Tábla, érseki ülnök³⁰⁰
    - ◆ 1740: bárói cím³⁰¹
    - ◆ 1745–1747: Pozsega vármegye adminisztrátora³⁰²
    - ◆ 1748–1772: Torontál vármegye főispánja³⁰³
    - ◆ 1749–1772: Kamara, tanácsos³⁰⁴

²⁸⁸ Nagy 1857–1868: XI. 429; Szinnyei 1891–1914: XIV. 694 (1785-től); Fallenbüchl 1994: 89 (1785. március 18. – 1790. március 18., Nyitra vármegye és a Nyitrai Kerület főispánja).

²⁸⁹ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1788. december 18.); Szinnyei 1891–1914: XIV. 694; Fallenbüchl 1988: 111 (1788. december 18. – 1789).

²⁹⁰ Ember 1940: 197.

²⁹¹ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1789. augusztus 24. – 1795. július); Szinnyei 1891–1914: XIV. 694; Fallenbüchl 1988: 108 (1789. augusztus 24. – 1795).

²⁹² Nagy 1857–1868: XI. 429 (1790); Szinnyei 1891–1914: XIV. 694 (1790. február 12.); Fallenbüchl 1994: 92 (1790).

²⁹³ Nagy 1857–1868: XI. 429; Szinnyei 1891–1914: XIV. 694.

²⁹⁴ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1802); Szinnyei 1914: 694 (1802. április 3-tól); Fallenbüchl 1994: 76 (1802. április 4. – 1825).

²⁹⁵ Nagy 1857–1868: XI. 429 (1806. szeptember 6.); Szinnyei 1891–1914: XIV. 694 (1825 januárjában nyugalomba vonult); Fallenbüchl 1988: 73 (1806. szeptember 18. – 1825. március 18., nyugalomba vonult).

²⁹⁶ Szluha 2005: 664 (1772. március 7., Pozsony).

²⁹⁷ MNL OL A79 61 (1720. augusztus 29-től, *vice registrar*).

²⁹⁸ MNL OL A79 61 (1723. január 16-tól, protocoll-lista).

²⁹⁹ MNL OL O56 1/a 13–15 (1730–1732); MNL OL A79 61 (1730-tól).

³⁰⁰ Schem. 1737–1740.

³⁰¹ MNL OL A57 1740–1744: 29 (1740. december 1.).

³⁰² MNL OL A57 1744–1747: 133–135 (1745. június 12-től); Fekete Nagy 1929: 48; Fallenbüchl 1994: 130 (1745–1747).

³⁰³ Nagy 1857–1868: XII. 8 (év nélkül); Fallenbüchl 1994: 102 (1748–1772, Torontál vármegye címzetes főispánja).

³⁰⁴ Fallenbüchl 1970: 296.

FORRÁSOK

Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára (MNL OL)

A1 Magyar kancelláriai levéltár, Originales referadae, 1690–1770.

A57 Magyar kancelláriai levéltár, Királyi könyvek, 1527–1867.

A79 Magyar kancelláriai levéltár, Index individuorum Cancellariae, 1. kötet, 1690–1821.

E156 Magyar kincstári levéltárak, Magyar Kamara archívuma, Urbaria et Conscriptiones, 1527–1900.

N51 Regnicolaris levéltár, Archivum regni, Ladula M, Diaeta anni 1722–1723.

N52 Regnicolaris levéltár, Archivum regni, Ladula S, Diaeta anni 1728–1729.

O11 Bírósági levéltárak, Kúriai levéltár, Index Rescriptorum ad Tabulam Septemviralem.

O12 Bírósági levéltárak, Kúriai levéltár, Index Rescriptorum ad Tabulam Regiam Judiciariam, 1. kötet.

O56 Bírósági levéltárak, Kúriai levéltár, Személyzeti és ügyviteli vegyes iratok, 1724–1861.

Ráday Levéltár, Ráday Gyűjtemény (RLRGY)

B/15 Johannita levéltár, Daróczy-gyűjtemény.

Schem. = Schematismusok:

Calendarium Jaurinense Titulare et Historicum [...], Jaurini, [...] Streibig, 1760–1785.

Calendarium Tyrnaviense [...], Tyrnaviae, 1744 és 1746.

Magyar Országai Statusok Titulusival Bövítettett, Uj Kalendariom, [...] Neupart János [...] által. Nyomtatott Posonyban, található Spaiser Ferencz Compactornál. 1737–1743, 1745, 1747–1759.

Schematismus Incltyi Regni Hungariae pro anno 1730.

Diaeta Adatbázis = Diaeta Kutatócsoport Adatbázisa. <http://szijarto.web.elte.hu/segitseg.htm> – utolsó letöltés: 2017. július 31.

HIVATKOZOTT IRODALOM

Almásy Dénes 1903: *A zsadányi és törökszentmiklósi Almásy grófok*. Kétegyháza.

Bán Péter (szerk.) 2011: *Heves megye történeti archontológiája (1681–)1687–2000*. Eger.

Banics Dominicus (szerk.) 1881: *Scriptores Ordinis S. Benedicti qui 1750–1880 [...] fuerunt in Imperio Austriaco–Hungarico*. Vindobonae.

Bardoly István – Cs. Plank Ibolya 1999: *A „szentek fuvarosa”. Divald Kornél felső-magyarországi topográfiája és fényképei, 1900–1919*. Budapest.

Benda Kálmán 1952: *A magyar jakobinusok iratai*. II. kötet. Budapest.

Bónis György 1935: *A bírósági szervezet megújítása III. Károly korában, Sistematyca Commissio*. (Értekezések Eckhart Ferenc Jogtörténeti szemináriumából 5.) Budapest.

- Borovszky Samu 1910: *Esztergom vármegye*. (Magyarország vármegyéi és városai 5.) Budapest.
- Chernel Kálmán 1877: *Köszeg sz. kir. város jelene és múltja*. Szombathely.
- Czeke Marianne 1935: *Gróf Brunszvik Teréz ősei és oldalági rokonsága. Adatok a grófi Brunszvik-család történetéhez*. Budapest.
- Dobszay Tamás – Forgó András – ifj. Bertényi Iván – Pálffy Géza – Rácz György – Szi-jártó M. István (szerk.) 2013: *Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon. A kezdetektől 1918-ig*. Budapest.
- Ember Győző 1940: *A M. Kir. Helytartótanács ügyintézésének története, 1724–1848*. Budapest.
- Fallenbüchl Zoltán 1970: A Magyar Kamara tisztviselői a XVIII. században. *Levéltári Közlemények* (41.) 2. 259–336.
- Fallenbüchl Zoltán 1972: A Magyar Kamara tisztviselői II. Józseftől a polgári forradalomig 1780–1848. *Levéltári közlemények* (43.) 2. 327–395.
- Fallenbüchl Zoltán 1978: Sigray László Ignác emlékirata. *Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve* (1974–1975.) 169–195.
- Fallenbüchl Zoltán 1984: Mária Terézia dikaszterialis tanácsosai 1740–1780. *Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve* 1984–1985. Budapest, 283–334.
- Fallenbüchl Zoltán 1988: *Magyarország főméltóságai, 1526–1848. Az udvari méltóságok archontológiája*. Budapest.
- Fallenbüchl Zoltán 1994: *Magyarország főispánjai, 1526–1848*. Budapest.
- Farkas Gábor 2001: Fejér vármegyei történeti archontológia II. In: Fitz Jenő – Fülöp Gyula (szerk.): *Alba Regia. A Szent István Király Múzeum Évkönyve XXX*. Székesfehérvár, 77–100.
- Farkas Gábor 2003: Fejér vármegyei történeti archontológia III. In: Fitz Jenő – Fülöp Gyula (szerk.): *Alba Regia. A Szent István Király Múzeum Évkönyve XXXII*. Székesfehérvár, 67–108.
- Fekete Nagy Antal 1929: A báró Malonyay-család levéltára. *Levéltári közlemények* (7.) 1–2. 45–54.
- Fekete Nagy Antal 1933: A báró Rudnyánszky-család levéltára. *Levéltári közlemények* (11.) 1–2. 16–57.
- Fényes Elek 1848: *A magyar birodalom statisztikai, geográfiai és történeti tekintetben. Komárom vármegye*. 1. kötet. Pest.
- Grünwald Béla 2001: *A régi Magyarország, 1711–1825*. (Szerk. Poór János.) Budapest.
- Heckenast Gusztáv 2005: *Ki kicsoda a Rákóczi-szabadságharcban?* Budapest.
- Héjja Julianna Erika 2002: *Békés vármegye archontológiája, (1699) 1715–1950. Főispánok és alispánok*. (Közlemények Békés megye és környéke történetéből 8.) Gyula.
- Hellebronth Kálmán 1939: *A magyar testőrségek névkönyve 1760–1918*. Budapest.
- Hóke Lajos 1873: A tolnai és tolna-külsomogyi egyházvidékek múlt századi jegyzőkönyvei. *Protestáns egyházi és iskolai lapok* (16.) 13. 406–410.
- Iványi Béla 1943: Címeres és egyéb pecsétek a keszthelyi hercegi levéltár tolnai részében. *Magyar Családtörténeti Szemle* (43.) 4. 97–98.
- Iványi Emma 1991: *Esterházy Pál nádor közigazgatási tevékenysége, 1681–1713*. (A Magyar Országos Levéltár kiadványai III. Hatóság- és hivataltörténet 10.) Budapest.

- Kiss Anita 2012: Pest-Pilis-Solt vármegye archontológiája, 1715–1750. *Tanulmányok Pest megye múltjából* (4.) 9–41.
- Kiss Anita (szerk.) 2016: *Pest megye évszázadai, hivataltörténeti áttekintés*. Budapest. [A kiadványhoz tartozó vármegyei archontológia csak elektronikus formában létezik: http://mnl.gov.hu/mnl/pml/pest_megye_archontologiaja_a_kezdetektol_2016_ig – utolsó letöltés: 2017. július 31.]
- Kovács Ignác 1904: Niczky Györgynek végrendelete (1693–1764). *Magyar Sion* (Új sorozat 18.) 7. 491–508.
- Kövér György 2014: A kollektív biográfia lehetőségei és korlátai. In: Kövér György: *Biográfia és társadalomtörténet*. Budapest, 373–387.
- Lehoczky Tivadar 1996: *Bereg vármegye*. Budapest.
- Madzsar Imre 1922: Vörös Antal, a budai tankerület első főigazgatója, 1728–1802. *A budapesti tankerület 3. számú értesítője* (1921–1922.) 88–93.
- Márkus Dezső (szerk.) 1900: *Magyar Törvénytár. Corpus juris Hungarici 1657–1740*. Budapest.
- Mészáros József 1825: *Halottas beszéd, mellyel néhai nagy méltóságú Ürményi József úr [...] halhatatlan érdemeit hirdette [...]*. Székesfehérvár.
- Molnár András (szerk.) 2000: *Zala megye archontológiája, 1138–2000*. Zalaegerszeg.
- Morvay Győző 1903: *Galánthai gróf Fekete János, 1741–1803*. H. n.
- Nagy Iván 1857–1868: *Magyarország családai czímerekkel és nemzedékrendi táblákkal*. Pest.
- Patonay József 1935: Medgyesi Somogyi János államtanácsos és a magyar kegyestanítórend. (Különnyomatként kiadott és folyamatos oldalszámozással ellátott kismonográfia a *Tatai Kegyestanítórendi Gróf Esterházy Miklós Reálgimnázium értesítője 1933–1934. és 1934–1935. évi számaiból*.) Tata.
- Pálmány Béla 2013: Új módszerek – új lehetőségek. A propozográfia új módszerei és kapcsolata a hagyományos genealógiával, archontológiával a reformkori magyar országgyűlések almanachjai alapján. *Turul* (86.) 2. 53–59.
- Potemkin Ödön 1863: *Sáros vármegye leírása, statistikai, földrajzi, okirati és történelmi tekintetben*. Pest.
- Prokopp Gyula 1976: Terstyánszky János alnádor (megh. 1754). *Levéltári Szemle* (26.) 2–3. 171–176.
- Sebők Richárd 2012: Hivatali pályafutások a 18. századi Királyi Kúrián. In: Szijártó M. István – Szűcs Zoltán Gábor (szerk.): *Politikai elit és politikai kultúra a 18. század végi Magyarországon*. Budapest, 15–50.
- Sebők Richárd 2016: Professzionizáció az igazságszolgáltatásban a 18. században, a Királyi Kúria köznemes bíráinak példáján. *Századok* (150.) 4. 945–965.
- Soltész István (összeáll.) 2016: *Bibliográfia az államról, az Országgyűlésről, a központi állami szervekről, az Alkotmányról és a választási rendszerekről*. Budapest.
- Szemethy Tamás 2013: Rangemelésben részesült új főrendek a 18. században. In: Dobszay Tamás – Forgó András – ifj. Bertényi Iván – Pálffy Géza – Rácz György – Szijártó M. István (szerk.) 2013: *Rendiség és parlamentarizmus Magyarországon. A kezdetektől 1918-ig*. Budapest, 299–317.
- Szentkláray Jenő 1879: *Száz év Dél-Magyarország újabb történetéből, 1779-től napjainkig*. I. kötet. Temesvár.

- Szentkláray Jenő 1885: *Gróf Niczky Kristóf életrajza*. Pozsony–Budapest.
- Szijártó M. István 2005: *A diéta. A magyar rendek és az országgyűlés, 1708–1792*. Budapest.
- Szijártó M. István 2006: A concursus a 18. századi politikában. In: Szijártó M. István: *Nemesi társadalom és politika. Tanulmányok a 18. századi magyar rendiségről*. Budapest, 218–236.
- Szijártó M. István 2016: *A 18. századi Magyarország rendi országgyűlése*. (A magyar országgyűlések története.) Budapest.
- Szinnyei József 1891–1914: *Magyar írók élete és munkái*. I–XIV. kötet. Budapest.
- Szluha Márton 1995: Szvetics Jakab személynök és családja, a szerző heraldikai rajzával. *Turul* (68.) 3–4. 99–105.
- Szluha Márton 2000: *Liptó vármegye nemes családjai*. Budapest.
- Szluha Márton 2003: *Nyitra vármegye nemes családjai*. I. kötet. Budapest.
- Szluha Márton 2005: *Nyitra vármegye nemes családjai*. II. kötet. Budapest.
- Szluha Márton 2006: *Felvidéki nemes családok*. I. kötet. Budapest.
- Szluha Márton 2008: *Felvidéki nemes családok*. II. kötet. Budapest.
- Szluha Márton 2011: *Vas vármegye nemes családjai*. I. kötet. Budapest.
- Szluha Márton 2012: *Vas vármegye nemes családjai*. II. kötet. Budapest.
- Thaisz András 1821: Székhelyi Majláth György, a' Király Személyes Jelenléte a' Törvényekben Képviselőjének Életírása. *Tudományos Gyűjtemény* (5.) 11. 76–87.
- Tóth Krisztina 2005: *Esztergom szabad királyi város jegyzőkönyveinek regesztái, 1719–1722*. (Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Levéltára Évkönyvei 13.) Esztergom.
- Varga Endre 1974: *A királyi curia, 1780–1850*. (A Magyar Országos Levéltár kiadványai III. Hatóság- és hivataltörténet 4.) Budapest.
- Veres Miklós 1968: *A tárnoki hatóság és a tárnoki szék, 1526–1849*. Budapest.
- Zágoni Á. Károly 2005: *A. N. T. Beregi egyházmegye emlékkönyve*. Nyíregyháza.